

Posudek bakalářské práce Babety Jílkové Motivy ve vybraných poetistických prózách Karla Schulze, Vladislava Vančury a Karla Konráda.

Bakalářská práce Babety Jílkové srovnává prózy Dáma u vodotrysku Karla Schulze, Rinaldino Karla Konráda a Dlouhý, Široký, Bystrozraký Vladislav Vančury a popisuje je jako práce, které lze přiřadit avantgardnímu směru poetismus. V celku je to práce přehledná, neukazuje na žádné zásadní potíže je kultivovaná. Studentka pracuje s poměrně rozsáhlou sekundární literaturou, všímá si soudobých prací, které dokáže vyložit. Její čtení primární literatury je není banální, zdá se dokonce, že ji analyzování autoři zajímají ba dokonce baví. V celku práce je však nápadný jeden problematický rys. Autorka podle mého názoru mívá se samotnými avantgardním směrem, jakým poetismus snad přece jen je, a jak jej sama osvětluje v úvodní části. Celou práci se vine teze, že sledování autoři nenaplnují zcela diktát poetiky tohoto směru a jsou ve svých experimentech svobodní. Zde bych se chtěla zeptat, zda opravdu, bez ohledu na manifestační charakter avantgardy, jsou avantgardní směry jednoznačně diktátorské v tom smyslu, že určují přesně, jak s mají přesně texty a obrazy psát a jaké motivy užívat? Není mnohem podstatnější, jak si všímá sama autorka, že poetismus představuje nový úhel pohledu, novou práci s realitou a to i realitu materiálu z něhož „texty“ vznikají, experiment na všech úrovních výstavby textu, určité zásady, jak tento experiment provádět, aby se vybudil kýžený nový vztah ke světu. Neznamená poetismus ve své lehkosti vědomé a racionální úsilí a fundamentální promýšlení světa?

Vlastní tělo práce tvoří vlastně o tři samostatné kapitoly, v nichž se studentka pokouší, jak jsem již výše uvedla, jednotlivé texty analyzovat a ukázat, jak se poetismus projevuje nejen vlastní analýzou, ale hlavně za pomoci sekundární literatury. Možná tento aspekt ji trochu svádí k tomu, aby potlačila svůj vlastní kritický pohled. Sekundární literatura by měla spíše vytvořit horizont, v němž se pak analýza pohybuje, Studentka si sama v úvodní kapitole dobře vymezuje některé rysy poetismu, ale posléze se nechá uchválit sekundární literaturou, že vše již bylo řečeno, a originální pohled není možný, a také není potřebný. Někdy sama sekundární literatura je nepřilíš originální, klouže po povrchu a vyhýbá se hlubšímu uvažování a je zkratkovitá.

V úvodu Babeta Jílková poukázala na dva rysy, které jsou pro literární poetismus charakteristické, vizualitu a specificky filmovost a konstruktivismus. Tyto dva rysy prostupují všechny tři texty spojují je a mohly by se stát úhelnými kameny analýzy. Ale snad právě pod vlivem sekundární literatury zůstalo u obecných tvrzení. Škoda, že se neukázalo, jak různorodě se filmová vizualita pronikla do prozaických textů, jak postupy nového média umožňují radikální konstruktivní hru. V tomto aspektu by studentka jistě mohla dále pokračovat.

Babeta Jílková občas nepřesně formuluje. Nechtěně se pak zasévá pochybnosti v oponentce.

Např. v závěru je pozoruhodná věta (takováto tvrzení nejsou výjimečná): „Autoři poetistické prózy nemají teoretickým konceptem předepsány žádné ortodoxní umělecké zásady, které by určovaly, jakým způsobem mají autoři s látkou

pracovat, na rozdíl od toho, jako tomu bylo u „klasických“ uměleckých slohů, jako byl romantismus, realismus, naturalismus, symbolismus aj.“

Nezbývá než se zeptat:

Jaké tedy jsou jasné programové zásady předepsané např. romantickému básníkovi nebo realistovi? Jak sama tomuto tvrzení rozumíte?

Práce splňuje nároky bakalářské práce a je kultivovaná. Ukazuje, že studentka je schopna pracovat jak s primární tak sekundární literaturou a proto ji ráda doporučuji k obhajobě. Známkou navrhuji velmi dobře.

Libuše Heczková

V Praze 2. 9. 2014